

Český jazyk a literatura

A4	Čtenářský deník	
Vít Petřík	Hamlet	William Shakespeare

William Shakespeare

- Jeden z nejznámějších a nejuznávanějších anglických autorů
- Narodil se ve Stratfordu nad Avonem, poté se přestěhoval do Londýna
- Velmi oblíbený u soudobých panovníků – Alžběta I., Jakub I.
- Členem divadelní společnosti **Služebníci lorda komořího** – po Alžbětině smrti změnil jméno na **Královská společnost**
- Spolumajitel divadla Globe – kruhový tvar, vyhoří během jedné hry, dnes slouží jako Shakespearovo muzeum
- Píše milostné sonety adresované ženě nebo muži, tragédie i komedie
- Porušuje trojí jednotu – času, místa a děje

TVORBA:

Jeho tvorba lze rozdělit do 3 období

- Komedie, hry z anglických a antických dějin, první tragédie
 - **Zkrocení zlé ženy**
 - **Sen noci svatojánské**
 - **Romeo a Julie**
- Velké a slavné tragédie, do jeho tvorby proniká pesimismus
 - **Hamlet, králevic dánský**
 - **Othello**
 - **Macbeth**
 - **Král Lear**
- Sonety, romance, příběhy s pohádkovými motivy
 - **Zimní pohádka**

Vliv díla

- Bylo vytvořeno několik filmových adaptací (Lví král – příběh inspirován Hamletem)
- Neuvěřitelně nadčasové dílo, dílo je psáno v období renesance, avšak v Hamletově smýšlení můžeme vidět prvky baroka
- Pravděpodobně se nechal inspirovat skandinávskou legendou o Amlethovi
- Je nejdelší Shakespearovou hrou, divadelní představení má až 5 hodin
- Už za WS života byl Hamlet mezi diváky nejoblíbenějším dílem i v dnešní době zůstává nejhranějším divadelním představením

RENESEANCE A HUMANISMUS

- Počátek ve 14.stol. v Itálii
- Mohutné kulturní a společenské hnutí, které vedlo k zásadním změnám v umění, vědě, filosofii a životě vůbec
- Úsilí o novou světskou kulturu, která má nahradit starší feudální kulturu opírající se o církev
- Humanismus vyjadřuje nový ideál poznání - člověka

SOUDOBÍ AUTOŘI

- **Giovanni Boccaccio** – Dekameron (it.)
- **Francesco Petrarca** – soubor sonetů Zpěvník
- **Francois Villon** – Velký a Malý testament (fr.)
- **Miguel de Cervantes y Saavedra** – Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha (šp.)

Rozbor díla

LITERÁRNÍ DRUH – drama

LITERÁRNÍ FORMA – próza i poezie

LITERÁRNÍ ŽÁNŘ – tragédie

Téma - Snaha pomstít otcovu smrt, intriky, které se vzápětí obrátí proti dané osobě.

Motivy - pomsta, láska, šílenství, smrt, intriky, jed, souboj, touha po moci

Časoprostor - Dánsko, královský hrad Elsinor a okolí, doba není blíže určena (středověk)

Kompozice – chronologický děj, hra se skládá z 5 dějství

- **EXPOZICE** – smrt dánského krále a nástup jeho bratra Claudia na trůn
- **KOLIZE** – zjevení králova ducha
- **KRIZE** – pomsta, Hamletovo šílenství, smrt Polonia a Ofélie
- **PERIPETIE** – utrpení Laerta, vyzve Hamleta na souboj
- **KATASTROFA** – souboj Laerta a Hamleta

Vypravěč – každá postava mluví v ich-formě

Postavy

- **HAMLET** – dánský princ, syn zavražděného krále, prahne po pomstě svého otce, prožívá těžké psychické stavy, při kterých přemýšlí o lidské existenci a zvrácenosti světa, je zamilován do Ofélie, zakládá si na čestnosti a upřímnosti, předstírá šílenství, jediný, komu plně důvěřuje je jeho přítel Horacio
- **CLAUDIUS** – otrávil svého bratra, aby se stal králem, vzal si i jeho ženu Hamletovu matku, zákeřný a podlý, touží pouze po moci a společenském postavení, hodlá zavraždit i samotného Hamleta, aby si udržel trůn
- **HORACIO** – nejlepší přítel Hamleta diskrétní, čestný, je Hamletovi věrný za každé situace, umí uchovat tajemství
- **POLONIUS** – hlavní královský rádce, otec Ofélie a Learta, jedná podle toho, co je pro něj nejvýhodnější
- **GERTRÚDA** – matka Hamleta, manželka Claudia, slabá a snadno ovlivnitelná, nepovažuje za špatné, že se provdala za Claudia, má strach o syna
- **OFÉLIE** – Laretova sestra, dcera Polonia, krásná, něžná, lehce podléhá otcově a bratrově vůli, miluje Hamleta, ale otec jí zakáže se s ním vídat, po smrti Polonia a ztráty Hamleta se pomátne a utopí se
- **LAERTES** – Poloniův syn, zručný, odhodlaný, chce pomstít smrt svého otce a sestry, vyzve Hamleta na souboj, ve kterém zemře

Jazyk

- Spisovný, umělecký jazyk – občas brání v porozumění textu
- **Blankverský verš** – nerýmovaný, není řazený do strof, typický pro Shakespearova díla
- Častá ironie a sarkasmus, cynické poznámky (hrobníci na účet mrtvé Ofélie)
- Dvě jazykové roviny prince Hamleta – vážná a „šílená“
- Hamlet mluví často ve slovních hříčkách a náznacích, což je pro ostatní nesrozumitelné

Obsah

Příběh se odehrává na královském hradě Elsinor v Dánsku. Začíná ve chvíli, kdy se strážným v noci zjeví duch Hamletova otce a snaží se jim něco sdělit. Zpraví o tom Hamleta a tomu duch příští noc vyjeví pravdu o své smrti - Claudius mu ve spánku nalil do ucha jed a tím ho zavraždil. Hamlet slibuje, že ho pomstí. Začne předstírat šílenství a hledá způsob, jak usvědčit svého strýce z vraždy. Pomohou mu kočovní herci, kteří podle jeho instrukcí sehrají scénu, kde je král zabit jedem nalitým do ucha. Claudius nesnese pohled na zmíněnou scénu a tím se usvědčí. Hamlet jde

poté za svou matkou, aby jí vysvětlil, jak se věci mají, a zabije přitom Polonia špehujícího za závěsem v domnění, že je to Claudius. Pro toho se Hamlet stává nepohodlným. Pošle ho tedy do Anglie, kde ho mají popravit. Mezitím se z Francie vrací Laertes a zjišťuje, že jeho otec je mrtvý a Ofélie zešilela. Hamlet zatím pozmění dopis pro anglického krále tak, že odsoudí k popravě své proradné bývalé spolužáky, kteří na něj měli na cestě dohlížet. Domů se vrací ve chvíli, kdy se koná pohřeb utonulé Ofélie. Laertes baží po pomstě a dohodne se proto s králem, že uspořádají šermířský zápas, v němž bude bojovat proti Hamletovi. Vezme si otrávený meč a král si připraví pohár s jedem. Z toho se však nedopatřením napije královna. Během rvačky při souboji si Laertes s Hamletem vymění meče, takže se zákeřným jedem otráví oba. Když Hamlet vidí, že je již vše ztraceno, probodne Claudia a nalije mu do hrdla otrávené víno, které zabilo královnu. V tutéž chvíli přichází na hrad Fortinbras norský král, jenž dostal svolení přejít přes dánské území kvůli válce s Polskem. Hamlet ve své poslední chvíli prosí Horacia, aby všem věrně vyprávěl jeho příběh a očistil tak jeho čest.